

vészek a magyar állam keretében szabadon fejthetik ki képességeiket.

Részletesen ismerteti a szerző a művészek életrajzi adatait, és ezekből kitűnik, hogy e román művészek magyar kollégáikkal részben tanítványi, részben baráti kapcsolatban álltak, és e kapcsolatok egészséges gyümölcsöt ter-

mettek. Emellett Páris befolyása is igen jelentékeny.

A könyvet kiegészítő reprodukciók azt bizonyítják, hogy e művészek az új művészet csapásain járnak és szervesen kapcsolódnak az európai modern művészeti élet közösségébe.

GÁBOR JENŐ

ÉLET ÉS KULTÚRA

MŰVÉSZET

PÜNKÖSD NAPJÁN egy grafikai kiállítás nyílt meg szegedi képzőművészek munkáiból, melynek anyaga teljeseleg megtöltötte a Városi Múzeum egy hatalmas képtártermét. A kiállítás egyik haszna az, hogy felhívja a figyelmet a grafikára, amely iránt a múltban nagyon kevés érdeklődés mutatkozott nálunk. Bizonyára több szeretetet érdemelne ez a művészi ág, mert a képzőművészetnek olyan területe ez, amelyen csodálatos teljességgel és sajátos módon lehet művészi mondanivalókat elmondani. Itt is fennáll a jó műalkotásnak az a következménye, hogy a művész egész lelkét és teljes tudását öntse bele művébe. Elsősorban azokra a nemes technikákra kell gondolni, amilyen a rézmetszet, rézkarc, fametszet és kőrajz. A művészettörténet folyamán ezekben a technikákban az előkelő műalkotások egész sorát hozták létre és művelői voltak Mantegna, Dürer és Rembrandt is. A mai művészet különösen a rézkarc és fametszés technikáját lendítette fel újra és a magyar művészek közül elég sokan foglalkoznak vele. Nemcsak művészi, de gazdasági okokból is kívánatos volna, hogy a grafika nagyobb népszerűsége szert. A kevés pénzű ember nem tud mindig drága festményeket vásárolni, s e helyett a műkereskedelmi kommerszikepek művészileg egészen értéktelen tömegei kerültek a lakásokba, ami a művészetre éppen úgy káros volt, mint a közizlésre; különösen ha meggondoljuk, hogy a kép

nem szobadisz, hanem mondanivalója van, akár a könyvnek. A grafikai művek pedig emellett, hogy olcsók, értékes műalkotások lehetnek.

Ezen a tárlaton a nemes technikák közül csak a fametszésnek jutott némi szerep, míg a kiállított műtárgyak túlnyomó részét vízfestmények és rajzok teszik, bár tágabb értelemben ezek is a grafikához tartoznak.

A szegedi művészek közül fametszéssel Gábor Jenő és Kopasz Márta foglalkoznak, és pedig különös kedvvel és szép eredménnyel. Gábor Jenő fametszeteiben ugyanaz a grafikus látás nyilatkozik meg mint festményeiben és grafikai munkái festményeit is magyarázzák. Ezen kívül finom vízfestményeket és biztos kézzel készült krétarajzokat is állított ki, az utóbbiak értékét a határozott formáltság emeli. Kopasz Márta sok szeretettel és elmélyedéssel műveli a fametszést, művészte egészen egyéni, sokoldalú és kiforrott. Fametszésű exlibrisai és illusztrációi tele vannak ötlettel, poézissal, kivitelükben szellemesek, és lélekben magyarosak. Fantáziája sajátosan nyilatkozik meg a színes könyvfedelek tervezésénél is, színeiben derűs, hangulatos, rajzában grafikusán egyszerű és fegyelmezett.

A többi kiállító elsősorban festő- és náluk a rajzok, vízfestmények készítése inkább a technika változatosságát jelenti. Vinkler László rajzokat és vízfestményeket hozott; erdélyi tájain az özüstös szürkőbe ágyazott zöld színek

finom fokozatai egyéni meglátásról tanúszkodnak. A halvány vonalakból összenőtt, fenyőfőet ábrázoló ceruzarajzán, vagy a tollal készült olasz táján a pókháló finomságú vonalak zeneisége adja a művészi érdekességet. Erdélyi Mihály főképen olasz tárgyú színes krétarajzokat állított ki. Előadása temperamentumos, melyekből az átélés közvetlensége csendül ki, művei a kréta puhaságához alkalmazkodó stílus munkák. Tóbiás György tanulmányfeje tónusfokozatokban gazdag szénrajz. Tápai Lajos nagyméretű munkáalakjai könnyed stílussal készült rajzok, kisebb stílusrajzain is ugyanez a könnyedség látszik. Csizmazia Kálmán és Aino Hakulinen hivatásos akvarellisták. Csizmazia meleg, egymásbaomló tónúképszínei bársonyos puhasággal kellemes színhatást adnak, vízfestési eljárása kialakult és stílusos. Gyűjteményes kiállítása óta sokat fejlődött, szí-

nelben gazdagabb, meglátásai igazab-
bak. Festészetének egészen ellentéte Szabóné Aino Hakulinen szinte férfiasan határozott ecsettechnikája, egyszerű rajz és színlátása, mely mindent a lényeges formákra vezet vissza. Többnyire tisztai témákat fest, melyekbe be-
leérzi a finn tájak északi levegőjét; ez fejeződik ki képein, midőn a tisztai táj színei feloldódnak a hideg, ezüstszürke tónus mindent átfogó egységében Mihály István igen sok vízfestménnyel jelent meg, legtöbbször a század első évtizedeiben divó szecesszió dekoratívítása érezhető, mely ma már üresnek hat, de ezenkívül van néhány festői felfogású, frissebb dolga is. Skultéty Éva vízfestményei biztos művészi ösztönrel festett üde alkotások.

A rendezés izléses, a kiállítás jól ártelmezhető, összehatása nyugodt volt.

DOROGI IMRE

SZINHÁZ

A SZEGEDI VÁROSI SZINHÁZ operaegyüttese a színi évad végén két a csapó dalmú felújításával örvendeztetette meg hálás közönségét. G. Rossini: *Sevillai borbély* a vígoperájának kacagató jelenetét és immár közkinccsé vált dallamait nem győzzük elégszer látni és hallani. G. Verdi: *Traviata*-ja pedig az életnek arra az ányékos oldalára vezet nézőit, amelyen az út a meg nem értés, a boldogtalan szerelem, betegség és korai halál bánat-köveivel van kirakva. Csupa operai kellék, amelyeket aztán Verdi örökzöld dallamai fonnak élő egységgé s lesznek előadó-művészek és közönség számára egyaránt az operairodalom csábító gyöngyszemévé. — Mindkét előadás az őszinte siker jegyében zajlott le. Fiatal operaegyüttesünk rászolgált arra az elolegezett bizalomra, amellyel a közönség bemutatkozásokkor megajándékozta. A kezdetben bizony sokszor légüres térben csetlő-botló alakok lassan húsból és vérből formált, életből vett alakításokká váltak s ma már ott tartunk, hogy legtöbbjük színészi teljesítményének is elismeréssel kell adoznunk. Ez a színpadi készség és biztonság ének-tudásuk maradéktalan kifejtésének is alapvető követelménye. Eppen ezért az operalátogató közönség a bőkezűen megadott kíméleti idő elteltével minél többször látja kedvenceit a lámpák fényében, természetesen annál többet vár, annál nagyobb követelményekkel

lép fel. Egészséges fejlődés, a színvonal emelkedése másféleképpen lenne biztosítható? Eppen művészeink joggal tiltakozhatnak a „jóindulatú, vállveregető” kritika „vidékre ez is jó!” hangja ellen. A sok megnyugtató és további ígéretet sejtető jelenség mellett az egész együttes érdekében sem hallgathatjuk el, hogy a tenorista személyében évközben beállott sajnálatos változás még nem nyert végleges rendezést. A pótlásként vendégszereplő két énekes (Kürtös Károly és v. Király Sándor) egyike sem üti meg azt a mértéket, amelyet közönség, színház és együttes egyaránt megérdemelve.

A Sevillai borbély legkiemelkedőbb alakítása Katona Lajos Figarója. Híres belépőjét olyan pompásan énekelte, hogy azonnal meghódította a közönséget. A furfangos borbély szerepét végig nagyszerűen alakította. Sallay Margit Rosina szerepében jeleskedett. Nagyon ügyesen mozog a színpadon. Magas hangjainak bántó élességén azonban még segítenie kell. Rissay Pál Don Basilioja mint színészi teljesítmény is kiváló. Az együttes örökifjú tagja s egyben az előadások rendezője: Dr. Dalnoky Viktor képviselte a humort. A pénzsóvár öreg szerelmes szerepében a mulattatás mesterének bizonyult. A vígopera kicsit szárnalmas figuráján túl azonban a hanggal sem maradt adós. A gr. Almavivát éneklő Kürtös Károly kezdetben nagyon ne-